



Sto tisoč razlaščenih

Razlastitev okrog 100.000 delničarjev in imetnikov podrejenih obveznic treh bank, ki jih je država dokapitalizirala (in s tem lastniško prevzela) ter jih namerava sanirati, je očitno še ena od grenkih pilul, ki jih ljudstvo »mora« požreti, če naj bi se izvili iz hromeče družbene krize in končno začeli lesti na gospodarsko zeleno vejo.

Pogledov na to, ali je tak pristop k reševanju primanjkljaja v bankah pravičen, pošten, pravičen, neizogiben ..., je več. Ko jih ocenjujemo, ni odveč, da se zavedamo pomembnega – in tudi grenkega – dejstva: za to, da so v bankah »poniknile« milijarde, so najbolj odgovorne naše domače vladajoče in odločujoče elite. O tem, kdo, pod kakšnimi pogoji in za kakšne projekte bo dobil posojila, niso odločali anonimni tujci, prav tako ne o tem, kako bodo dolžnike izterjevali (ali pa jim pomagali), ko so se začele težave. Tudi o tem, da v dolgih letih po prvi sanaciji v resnici nismo prodali nobene od pomembnih bank, smo odločali »doma«.

Torej, kdor meni, da je izničenje kapitala (prvotnih) lastnikov in vlagateljev v podrejeni dolg vsiljen diktat iz Bruslja, je v zmoti. Nova pravila, ki jih je pri sanaciji bank z državno pomočjo uveljavila evropska komisija 1. avgusta, veljajo za vse. Nastala so na podlagi ne prav dobrih izkušenj pri saniranju bank od izbruha krize (Irska, Grčija, Portugalska, Španija, Ciper) in zelo verjetno v negotovosti, kaj vse še skrivajo bilance bank v »nekriznih« državah. Podobno kot zdaj tečejo stvari pri nas, so nekatere zelo problematične banke začeli sanirati tudi drugje, še preden je evropska komisija to predpisala – nam najbližji primer je Hypo Alpe-Adria-Bank v Avstriji. To je država od nemških lastnikov odkupila za en evro, jo dokapitalizirala z milijardami, vendar trenutno ni jasno, ali bo projekt uspešen oziroma koliko bo na koncu stal. Po drugi strani je Irska, ki se je enormno zadolžila prav zato, da ji ne bi bilo treba poseči v pravice delničarjev in obvezničarjev bank, zdaj pa to breme državljanke tepe v obliki visokega javnega dolga.

Preproste rešitve torej ni. Odločitev za »izbris« obstoječih lastnikov iz bank v Sloveniji pravzaprav pomeni, da so (bile) ekonomsko zrele za stečaj. Zato pričakujemo, da bo dokapitalizacija (ki seveda tudi pomeni breme za davkoplačevalce) zagotovila, da ostanejo vloge varčevalcev varne, in omogočila, da bodo banke sposobne kreditirati ekonomsko upravičene investicijske projekte. Ne pa, recimo, menedžerskih odkupov, pri katerih njihovi akterji niso sprejemali nobenega tveganja, financiranje pa so si uredili »med brati«.

Težava pa je še ena. S sedanjim pristopom rešujemo tudi nepremišljene (blago rečeno) bančnike ter politično-interesne mreže, v katere so vključeni. Zagotovila premierke, da bo poslej drugače in da bodo krivci za bančno luknjo razkriti, so namreč prazne besede, vse dokler se ne bo v resnici kaj zgodilo. Ljudstvo je namreč verjelo tudi napovedim, da bo javna prodaja delnic NKBM leta 2007 uspešnica, pa je zgolj v šestih letih vse propadlo. Zdaj vemo, da ne le zaradi krize, pač pa tudi zaradi neprofesionalnih, celo kriminalnih poslovnih odločitev – v banki, ki jo je ves čas obvladovala država. In še osel ne gre dvakrat na led.



Damjan Viršek
o pristopih
k reševanju
luknje v bankah

Krivi za bančni primanjkljaj morajo biti kaznovani, sicer se bo zaupanje v državo še zmanjšalo.

na podlagi ne prav dobrih izkušenj pri saniranju bank od izbruha krize (Irska, Grčija, Portugalska, Španija, Ciper) in zelo verjetno v negotovosti, kaj vse še skrivajo bilance bank v

»nekriznih« državah. Podobno kot zdaj tečejo stvari pri nas, so nekatere zelo problematične banke začeli sanirati tudi drugje, še preden je evropska komisija to predpisala – nam najbližji primer je Hypo Alpe-Adria-Bank v Avstriji. To je država od nemških lastnikov odkupila za en evro, jo dokapitalizirala z milijardami, vendar trenutno ni jasno, ali bo projekt uspešen oziroma koliko bo na koncu stal. Po drugi strani je Irska, ki se je enormno zadolžila prav zato, da ji ne bi bilo treba poseči v pravice delničarjev in obvezničarjev bank, zdaj pa to breme državljanke tepe v obliki visokega javnega dolga.

Preproste rešitve torej ni. Odločitev za »izbris« obstoječih lastnikov iz bank v Sloveniji pravzaprav pomeni, da so (bile) ekonomsko zrele za stečaj. Zato pričakujemo, da bo dokapitalizacija (ki seveda tudi pomeni breme za davkoplačevalce) zagotovila, da ostanejo vloge varčevalcev varne, in omogočila, da bodo banke sposobne kreditirati ekonomsko upravičene investicijske projekte. Ne pa, recimo, menedžerskih odkupov, pri katerih njihovi akterji niso sprejemali nobenega tveganja, financiranje pa so si uredili »med brati«.

Težava pa je še ena. S sedanjim pristopom rešujemo tudi nepremišljene (blago rečeno) bančnike ter politično-interesne mreže, v katere so vključeni. Zagotovila premierke, da bo poslej drugače in da bodo krivci za bančno luknjo razkriti, so namreč prazne besede, vse dokler se ne bo v resnici kaj zgodilo. Ljudstvo je namreč verjelo tudi napovedim, da bo javna prodaja delnic NKBM leta 2007 uspešnica, pa je zgolj v šestih letih vse propadlo. Zdaj vemo, da ne le zaradi krize, pač pa tudi zaradi neprofesionalnih, celo kriminalnih poslovnih odločitev – v banki, ki jo je ves čas obvladovala država. In še osel ne gre dvakrat na led.